

JAARVERSLAG 2021

Vergaderingen

Wegens de coronamaatregelen heeft het bestuur in de maanden januari, februari en maart niet vergaderd. Afhankelijk van deze coronamaatregelen heeft het bestuur in de maanden april (mei is samengevoegd met april), juni, juli, september, oktober, november en december afwisselend vergaderd in het archiefcentrum en in het Elgersmahuis. In de maand augustus is er wegens de vakantie niet vergaderd.

Wegens de coronamaatregelen zijn er veel gebeurtenissen geannuleerd. Er waren één of meerdere bestuursleden aanwezig bij diverse bijeenkomsten van de gemeente SWF, alsmede bij de bijeenkomsten van de Erfgoedorganisaties, Cultuur- en Museumbeleid. Men had zitting in de werkgroep "Herinrichting binnenstad Bolsward".

Bestuursmutaties/-samenstelling

Huidige bestuursamenstelling:

Cor Greydanus	voorzitter / afdeling restauratie
Jan Sangers	secretaris / afdeling archieven
Brenda Nijboer	penningmeester / notuliste
Daniël Nauta	algemene zaken
Rob Veldman	bouwkundige zaken / afdeling restauratie
Mieke Kasimier	facilitaire zaken
Marjan Zijlstra	algemene zaken / organisatie Open Monumentendag en Verhalenavond

Donateurs

Op 01 januari 2021 had SBH 452 donateurs en op 31 december 2021 466 donateurs. Wegens de coronamaatregelen heeft SBH haar jaarlijkse donateursbijeenkomst niet gehouden.

Werkgroepen

Werkgroep Archieven / Archiefcentrum

Het archiefcentrum is gevestigd aan het Skilwyk 15 (voormalige Rabobank) en iedere vrijdagmiddag open van 14.00 uur tot 16.30 uur. Door de verhuizing van de bibliotheek naar De Tiid huurt SBH deze ruimte nu rechtstreeks van Carex. Wegens de coronamaatregelen was het archiefcentrum gesloten van januari t/m mei en medio november en december. Ondanks de beperkte openingstijden wist een aantal mensen de weg naar het archiefcentrum te vinden om iets te overhandigen c.q. te schenken. Zie hiervoor het punt 'Geschenken en aanwinsten 2021' in dit verslag.

Aangezien de huisvesting van het archiefcentrum in de voormalige Rabobank van tijdelijke aard is, is het bestuur op zoek naar een geschikt pand in de binnenstad van Bolsward.

Het bestuur heeft afgezien van deelname in de huisvesting van "De Tiid". De reden hiervoor is dat de daar aangeboden ruimte (voormalige Oudheidkamer) te klein is en bij huwelijken en andere evenementen in de voormalige Raadszaal, deze ruimte niet voor SBH en haar bezoekers toegankelijk kon zijn. Maar vooral ook omdat SBH dan niet meer herkenbaar zou zijn als zelfstandige historische stichting. Achteraf blijkt deze ruimte helemaal niet beschikbaar te zijn.

Werkgroep Stadhuis

De stand van zaken omtrent de verbouw en renovatie van het Stadhuis is via de media en onze nieuwsbrieven gepubliceerd. Op 7 september 2021 is De Tiid officieel geopend door Koning Willem Alexander. Vrijdag 10 september jl. heeft er een officiële bijeenkomst voor genodigden plaatsgevonden, waarbij een aantal bestuursleden van SBH aanwezig zijn geweest.

Fotograaf Tonnie Siemonsma heeft vanaf de start van de bouw en gedurende de restauratie met toestemming doorlopend foto's van de voortgang gemaakt. Gewapend met zijn camera heeft hij meer dan 2300 foto's en filmpjes gemaakt. Daaruit is een selectie gemaakt en gebundeld tot het boek "De Wording van de Tiid door de lens van Tonnie Siemonsma". Op zaterdag 11 december 2021 is het boek met de foto's en filmpjes van Tonnie Siemonsma officieel gepresenteerd in de Raadszaal van De Tiid. Vanwege de Coronaperikelen was een klein groepje personen uitgenodigd om dit gebeuren bij te wonen. Dit prachtige kijk-, lees- en luisterboek van 220 bladzijden is in eigen beheer van SBH gerealiseerd en uitgegeven.

De prijs van het boek bedraagt € 10,00 en is verkrijgbaar in ons archiefcentrum, bij Het Boekhuis en bij de museumwinkel De Tijd.

Werkgroep Restauratie

Binnen Stichting Bolswards Historie is een afdeling "Restauratie" met eigen statuten en financiën. Wat deze afdeling zo al doet en realiseert, wordt vermeld in ons magazine onder de rubriek "Van de Bestuurstafel".

Werkgroep Archeologie

SBH heeft sinds april 2018 een Werkgroep Archeologie. Deze werkgroep bestaat uit Peter Mulder, Hans Mol, Jan Keuvelaar en Obe van der Meer. Deze werkgroep heeft dit jaar onder andere de concept rapportage van de opgravingen aan het Broereplein en het Stadhuis doorgenomen, het definitieve rapport zal t.z.t. openbaar worden gemaakt. Verder zijn er dit jaar geen opgravingen geweest in de binnenstad van Bolsward.

Magazine Bolswards Historie

Twee maal per jaar verschijnt het Magazine Bolswards Historie. In het voorjaar van 2021 is nummer 20 gepubliceerd met als thema "Alles wat fan Bolsert komt, dat suupt". In het najaar van 2021 is nummer 21 gepubliceerd met als thema "Stadsuitbreiding na de oorlog".

De redactiecommissie bestaat momenteel uit Peter Mulder, Dicky Bosma-Faber, Johan Dijkstra, Jan Sangers, Daniël Nauta en Mark Vallinga. Het magazine wordt gratis aan de donateurs verstrekt en is tegen betaling verkrijgbaar bij diverse winkeliers in Bolsward. Het werven van adverteerders blijft een issue. Om de kosten van het magazine te reduceren wordt het magazine via een internetdrukkerij gedrukt. Om de magazines te bewaren is er in het archiefcentrum een verzamelmap verkrijgbaar. In deze verzamelmap kunnen ongeveer 15 magazines worden opgeborgen. De kosten voor deze verzamelmap bedraagt voor donateurs € 8,00 en voor niet-donateurs € 10,00 exclusief verzendkosten.

Geschenken / nieuwe aanwinsten 2021

- Van de heer Van der Werf uit Terkaple ontvingen we een pakje MEKO koffie van Van der Plaats;
- Van de familie Bruinsma ontvingen we een aantal oude Ansichtkaarten van Bolsward en een heel oude foto van het stadhuis met doorlopende luifel.
- Van Ben Eerdmans ontvingen we een drietal boeken over Friesland, waarin ook aandacht voor Bolsward.
- Van de NVVH ontving we naast vele artikelen uit de vereniging, ook boeken met foto's en geschiedenis van deze Bolswarder Vrouwenafdeling.
- Van Bernard Visser, die regelmatig kringloopwinkels bezoekt, kregen we uit de kringloop van Franeker de volgende aanwinsten: 9 plakboeken met krantenknipsels uit diverse kranten en tijdschriften, betrekking hebbende op Bolsward. Naam van degene die deze plakboeken heeft samengesteld is helaas niet bekend. Waarschijnlijk een oud-Bolswarder die in Franeker is gaan wonen. Kennelijk van R.K.-huize, want veel artikelen gaan over de R.K.-parochie in Bolsward. Het boekje Bolsward 1402-1541, een prent van het stadhuis, drie oude Ansichtkaarten en een klerhanger van de fa. S.S. van der Werf. Tevens ontvingen we van Bernard nog een heel curieus geschenk: een etsplaat van het Bolswarder stadhuis met afdruk daarvan.
- Van Hielke Faber kregen we bladmuziek van de voormalige organisten van de Martinikerk: Abraham Alt, Eelke Mobach en Bauke de Vries.
- Van mevrouw Hanna Jongma-Nagel kregen we deze tabakspot met een afbeelding van het Bolswarder stadhuis.
- Van Kerst en Fenna Postma kregen we enkele bescheiden van het gezelschap "Oud Blauhúster Boalseters".
- Via Dicky Bosma kregen we van Bernard Visser een prachtig ingelijste foto van het pand op de hoek van de Kampen en Broerestraat bij de Stormpost.
- Van mevrouw Jellie Kroese kregen we een tekening van de Martinikerk. Ook schonk zij een aantal gebruiksvoorwerpen, die in 1963 door Cees Kuiper van een betonbedrijf werden gevonden bij graafwerkzaamheden aan het Skilwyk.
- Een gouache van de oud-Bolswarder kunstenaar Jan Murk de Vries werd door Jan Sangers in bruikleen gegeven aan het archief, omdat er na de verhuizing geen plaats meer voor was in zijn nieuwe woning.
- Van mevrouw M. Van der Werf-Palstra kregen we een insigne van het Canadese North Shore New Brunswick regiment. Zij bood dat aan namens haar tante, mevrouw D.S. Gordijn-Adema die in het Menniste Skil woont.

- Via Mieke Kasimier kwamen we door mevrouw Cilie Agricola in het bezit van een drietal koopakten uit 1901 rond windkorenmolen De Hoop, uit 1903 over een woning en herberg en uit 1929 over de fabriek van Van der Meer alle aan de Franekerstraat. Ook een foto van de fabriek hoorde daarbij.
- In juni 2021 kwam mevrouw Agnes Brossois-Mulder in ons archief om samen met haar neef Martin Manson een door haar zwager Hans Manson gebouwde maquette van de schoenhandel Mulder uit de Polstraat te brengen.
- Catrinus Eekhof schonk ons een schilderijtje op hout dat door zijn vader, beurtschipper Catrines Eekhof, was gemaakt. Het stelt de onderzeebootjager voor waarop Eekhof in de jaren 30 van de vorige eeuw als milicien bij de marine gediend had.
- Ids Zijlstra bracht ons een drietal reproducties van oude tekeningen van de Kerkstraat met Weeshuis, de Broerekerk en de Heeremastate.
Daarnaast gaf hij een foto uit het begin van de vorige eeuw van het Grootzand, waarop het café van zijn grootvader O. Timme staat afgebeeld.
- Gerrit de Haan bracht een aantal dvd's met foto's van en over Bolsward, o.a. schilderijen van Vanes en foto's van Hupie.
- Marten Boersma schonk ons een tweetal boeken:
de verzamelbundel "Uit Frieslands Volksleven" en "De Geschiedenis van Friesland" van Wopke Eekhof.
- Mevrouw Lea Bonnema-Cuperus schonk ons drie boeken:
"Boalsert bisjoen en bisongen", "Bolsward, veranderd gezicht 1900-1983" en "Friesland weerzien in foto's van 1860 tot 1920".
- Via de heer Jan Visser uit Yndyk kregen we een fotoalbum over Bolsward van de familie Eisma, de grondleggers van de verzekeringsmaatschappij de Philanthroop. Leverancier van dit album was Edward Swart uit Eindhoven, kleinzoon van de vroegere slager Swart uit de Jongemastraat.
- Via Dicky Bosma kregen we een prachtig "Poesiealbum", geschenken door mevrouw Agnes Brossois-Mulder. Het is het poëziealbum van Anna Faber, geboren op 4 mei 1878 en overleden op 14 december 1901.
- De gezusters Tjeerde brachten ons een aantal foto's, waarvan 1 erg mooi ingelijst, van de apotheek van hun tante Reinouw Tjeerde aan de Appelmarkt.
- De heer en mevrouw Vallinga uit Bolsward schonken ons uit de nalatenschap van boer Corrie de Groot zijn klompen, enkele foto's, een suikerbus, de kroes en het schilmesje dat hij altijd gebruikte, de melkerskruk (tulle of skammel in het Fries) en diverse halsters en touwen waarmee hij paard en koeien in bedwang hield.
- Via Johan Dijkstra verwierven wij van mevrouw Hendrika Woudstra-Zijlstra een aantal tekeningen van haar oom Antonie Timme.
- Via Marjan Zijlstra kregen we van mevrouw Roelie Johnson-van der Mei een geborduurd vignet met het Bolswarder Stadhuis en een tinnen bekertje met het stadswapen;
- Van Jan Sangers kregen we het boek Orgels, Organisten en Kusters van de Grote- of Martinikerk te Bolward;
- Via haar dochter Jacqueline de Vries kregen we van mevrouw De Vries-Flapper, nu wonend in het Menniste Skil, een aquarel van de Martinikerk, geschilderd door schilder en tekenleraar Jan Nauta;
- Martin Boschma leverde een oude uitvergroete foto van het Marktplein;
- De zoon van Theo Lotstra schonk een doos vol boeken en foto's van zijn vader betrekking hebbende op Bolsward.
- Van mevrouw Tjalda de Witte- La Roi kregen we een tweetal oude kaarten van Friesland en Bolsward;
- Via Marjan Zijlstra kregen we van mevrouw Pieta Tjalsma fraai ingelijste gravures van Bolsward met onder andere een afbeelding van het Stadhuis, de Broerekerk en de Martinikerk.

Open Monumentendag 11 en 12 september 2021

Zaterdag 11 en zondag 12 september deed Bolsward ook weer mee aan de landelijke Open Monumentendag, die dit keer als thema had: "Mijn monument is jouw monument".

Dit weekend kon er voor het eerst een bezoek, na aanmelding, worden gebracht aan het Cultuur Historisch Centrum "De Tijd. Verder stonden de Broerekerk, de Martinikerk, Het Weeshuis, de St. Franciscusbasiliek, het St. Anthonygasthuis en de Doopsgezinde kerk open. In de Broerekerk gaven Hiske Oosterwijk en Job Posthuma een paar keer een concertje. Met de stadsgids Willy Boersma konden liefhebbers een stadswandeling maken en de rondvaartboot heeft wel 40 mensen vervoerd. In totaal voor beide dagen zijn er ca. 1450 bezoekers geteld.

Schilderij 'Salomons Rechtspraak'

In de voorgaande jaarverslagen heeft SBH vermeld dat zij opdracht heeft verleend voor de restauratie van het schilderij en de omlijsting. Naast de eigen bijdrage en subsidiebijdrage heeft er nog een actie onder de burgerij van Bolsward plaatsgevonden om geldmiddelen binnen te halen.

Naast deze individuele bijdrage van onze donateurs en burgers heeft de Koninklijke NVVH-Vrouwennetwerk afdeling Bolsward uit haar nalatenschap een grote bijdrage gedoneerd voor de restauratie van het schilderij. Op vrijdagmorgen 6 augustus 2021 is

deze gift van € 7.928,64 middels een cheque officieel overhandigd aan het bestuur van SBH.

Op 11 september was dan de beurt aan ons bestuur om met trots het prachtig gerestaureerde schilderij aan het gemeentebestuur "terug" te geven. In 1617 aan de bestuurders aangeboden door de burgers van Bolsward, nu in 2021 opnieuw geschonken door een gezamenlijke actie van SBH met bewoners en instellingen.

Koorraam Broerekerk

Op initiatief van bestuur van SBH en na overleg met de eigenaar van de Broerekerk, zijn de "Fuse (gebrandschilderde) glaspanelen" bestemd voor het grote gotische raamkozijn in het koor van de Broerekerk, in november 2020 gerealiseerd. De glaspanelen zijn in januari 2021 geplaatst in het raamkozijn en in februari 2021 heeft de oplevering plaatsgevonden. Wegens de coronamaatregelen is het raam, alsmede de informatie(glas)panelen, pas op 28 augustus 2021 officieel aangeboden aan de eigenaar van het gebouw, de Stichting tot behoud van gemeentelijke monumenten in Súdwest-Fryslân.

Tijdens deze officiële overdracht is een klein glazen naambordje onder het raam met hierop de namen van de initiatiefnemer en de sponsoren onthuld door wethouder Miriam Bakker.

Overige zaken 2021

- SBH publiceert maandelijks een nieuwsbrief.
- Eenmaal in de drie weken plaatst SBH een oude foto uit het verleden met een stuk tekst in het Bolswards Nieuwsblad, onder de rubriek "Su het ut weest".
- Twee keer per jaar publiceert SBH een verhaal met oude foto's in 'Groot Bolswards IJsselmeerkust';
- Om SBH te promoten stonden Mieke Kasimier en Dicky Bosma op 11 september 2021 tijdens het UIT Festival in het Julianapark met een stand.
- Vanuit historisch oogpunt heeft SBH bezwaar aangetekend tegen het ontwerpvoorstel voor het realiseren van een brug vanaf het Hoog Bolwerk naar de sportvelden.
- Dankzij een initiatief van onze vrijwilliger Anton van der Weide is in Bloemkamp op de afdeling Sering een wand ingericht met foto's van het oude Bolsward uit het archief van Bolswards Historie. Hier kunnen met name de Oud-Bolswarder bewoners van Bloemkamp herinneringen ophalen aan hun jeugd.
- Wegens de coronamaatregelen is de Verhalenavond, welke Marjan Zijlstra namens SBH organiseert, op 26 november 2021 niet doorgegaan.
- Namens de Stichting Bolswards Historie opende Peter Mulder op 24 oktober de tentoonstelling met schilderijen van Michiel Galama. Galerie : "Werkplaats De Nieuwe Ruiters"